

Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi Camil Visedo i Moltó. Memòria d'activitats de 2008

JOSEP M. SEGURA MARTÍ

Es resumeix l'activitat realitzada al Museu durant l'any 2008 i se'n descriuen els diferents nivells d'actuació: administració i gestió, difusió, conservació i investigació.

Paraules clau: Activitats 2008. Visitants. Exposicions. Investigació. Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi (Alacant).

Se resume la actividad realizada en el Museo durante el año 2008, describiéndose sus diferentes niveles de actuación: administración y gestión, difusión e investigación.

Palabras Clave: Actividades 2008. Visitantes. Exposiciones. Investigación. Museo Arqueológico Municipal de Alcoi (Alicante).

Alcoi archaeological Museum. 2008 report of activities.

In this report we give an abridged account of the activities carried out at the Museum during the year 2008, stating its different levels of action, that is, Administration and Management, Publications and Knowledge spreading, preservation and research.

Key Words: Activities 2008. Visitors. Exhibitions. Research. The Arqueological Museum of Alcoi (province of Alicante).

INTRODUCCIÓ

La conservació i valoració del patrimoni arqueològic ha estat enguany un dels fets més destacats en l'activitat externa del Museu Arqueològic Municipal Camil Visedo Moltó. Ens referim a la conclusió de les obres de restauració de la torre ibèrica del Puig, que es converteix en un atractiu més a afegir a l'oferta cultural dels jaciments arqueològics d'Alcoi. També cal fer menció de les obres de condicionament de la senda d'accés als abrics de la Sarga, que han possibilitat organitzar un programa de visites a les pintures rupestres, en el qual han participat més de 2.100 persones. Les despeses de la realització del nou sender i de l'activitat de portes obertes han estat finançades pel Ministeri de Cultura, a través de la convocatòria d'ajudes per a projectes de conservació, protecció i difusió de béns declarats Patrimoni Mundial (convocatòria 2008).

Un altre guany que cal destacar és l'inici — a finals de desembre, i per compte de la Conselleria de Cultura i Esport — de les obres de rehabilitació de Villa Vicenta, la casa d'estiu de la família de l'escriptor Juan Gil-Albert. Aquest nou espai cultural mantindrà viva la memòria i l'obra de

Gil-Albert, i representa disposar d'un alberg per a l'equip d'arqueòlegs de les excavacions del jaciment del Salt.

Al llarg d'aquest any personal del Museu ha col·laborat en els treballs d'inventari d'un conjunt d'antigues màquines industrials que l'Ajuntament conserva en un magatzem municipal, treball aquest realitzat per l'EPSA de la Universitat Politècnica de València.

A mitjan febrer va retornar al Museu el Vas dels Guerrers de la Serreta, després d'haver estat sotmés a restauració pel laboratori de l'Institut Nacional de Patrimoni Històric (Ministeri de Cultura), on havia estat traslladat una vegada va finalitzar l'exposició "El Héroe y el Monstruo. Un microcosmos de la Edad del Hierro Europea", que s'havia inaugurat el 26 d'abril al Museu Arqueològic Nacional (Madrid).

Finalment, cal destacar l'estímul que ens ha representat l'atorgament d'una subvenció de la Conselleria de Cultura, per un import de 30.000 euros, finançats mitjançant una línia nominativa d'ajudes per a fer front a les despeses de funcionament del Museu. Aquesta ajuda ha contribuït a les despeses de diferents projectes, entre els quals cal destacar l'edició del número 16 de la revista *Recerques del Museu*

d'Alcoi, la renovació dels textos informatius dels plafons de l'exposició permanent, i la realització de dos audiovisuals.

ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ

El pressupost municipal de l'Ajuntament d'Alcoi de l'any 2008 ha atès les despeses ordinàries hagudes al Museu amb motiu de la realització de diferents activitats, per al manteniment de l'edifici i les instal·lacions, les quals han ascendit a un total de 46.450,00 euros.

SUBVENCIONS:

La Conselleria de Cultura i Esport ha atorgat al Museu les subvencions següents:

- Resolució de 8 de juliol de 2008 de la Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià, respecte de la convocatòria d'ajudes per a la realització d'excavacions arqueològiques i paleontològiques en la Comunitat Valenciana, per la qual s'atorga a l'Ajuntament d'Alcoi una ajuda econòmica per una quantitat de 15.000€ per al cofinançament de les excavacions arqueològiques al jaciment del Salt (Alcoi).
- Resolució de 8 de maig de 2008 de la Conselleria de Cultura i Esport, per la qual s'atorga una ajuda de 30.000€ al Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi per a "Despeses corrents del Museu".

El Ministeri de Cultura va atorgar a l'Ajuntament d'Alcoi les ajudes següents:

- Resolució de la convocatòria de 8 de gener de 2008, de la Direcció General de Belles Arts i Béns Culturals, per la qual es convoquen ajudes per a projectes de conservació, protecció i difusió de béns declarats Patrimoni Mundial corresponents a l'any 2008: 20.000,00€ per a obres de condicionament de la senda d'accés a les pintures rupestres de la Sarga (Alcoi), i 16.000,00€ per a activitats de difusió de les pintures rupestres de la Sarga (Alcoi).

INFORMES I CORRESPONDÈNCIA:

L'activitat administrativa ha generat 205 escrits d'eixida i 87 d'entrada, principalment correspondència referida a l'intercanvi bibliogràfic, documents sobre depòsits de materials arqueològics de què ha estat objecte el Museu; les sol·licituds per a l'estudi, la fotografia, etc., de les col·leccions, i el préstec de determinades peces de la col·lecció del Museu per a exposicions temporals; les memòries i la documentació de les convocatòries de subvencions; les notificacions del Departament d'Urbanisme pel que fa a les llicències d'obres i els informes del Museu en matèria de patrimoni sobre activitats urbanístiques, etc.

BIBLIOTECA

Al llarg de 2008 l'intercanvi de publicacions amb altres institucions i les adquisicions de llibres han representat un increment de 314 volums.

A la relació d'intercanvis de publicacions esmentada en les memòries corresponents als exercicis anteriors (amb un total de 196 institucions), cal que hi afegim les institucions que durant l'any 2008 s'han incorporat a l'intercanvi bibliogràfic amb la nostra revista:

- Revista *ISURUS*; Asociación Paleontológica ISURUS d'Alcoi.
- *Anales del Museo de América*; Museu d'Amèrica (Madrid).
- Museu del Taulell "Manolo Safont" d'Onda.

La Biblioteca del Museu, integrada des de 2004 en la Xarxa de Biblioteques Municipals d'Alcoi, ha rebut l'assistència tècnica del personal de la Biblioteca Municipal Central, i ha vist ampliada la catalogació dels fons bibliogràfics que poden consultar-se al web <http://www.ajualcoi.org/wbiblioteca/val/index.htm>.

LA DIFUSIÓ DEL PATRIMONI

Estadístiques de les visites

L'any 2008 el Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi Camil Visedo Moltó ha estat obert al públic 362 dies:

- dilluns, de 9 a 14 hores.
- dimarts a divendres de 9 a 19 hores, i de 16 a 17 hores.
- dissabtes, diumenges i festius, de 10.30 a 13.30 hores, exceptuant els festius següents: 1 de gener, 22 i 23 d'abril (festes patronals) i 25 de desembre.

El servei durant les vesprades és a càrrec de personal de la Fundació Alcoi Pont de Cultures de la Comunitat Valenciana, que s'encarrega de l'atenció als visitants de diferents museus i exposicions de la ciutat.

RESUM DE VISITANTS 2008					
	DIES OBERT	NÚM. COL·LEC.	VISITES COL·L.	VISITES INDV.	TOTAL VISITES
GEN.	30	7	181	59	240
FEB.	29	0	0	87	87
MARÇ	31	13	284	142	426
ABR.	28	15	405	111	516
MAIG	31	7	142	280	422
JUNY	30	15	321	43	364
JUL.	31	0	0	58	58
AGO.	31	0	0	111	111
SET.	30	8	127	80	207
OCT.	31	5	88	95	183
NOV.	30	6	88	63	151
DES.	30	24	701	106	807
TOTAL	362	100	2.337	1.235	3.572

El personal del Museu ha guiat i explicat els continguts de l'exposició a 88 grups, dels 96 que hi ha fet alguna visita.

Sobre el TOTAL de visitants (3.572) i el nombre de dies que el Museu ha obert al públic (362), s'obté la mitjana anual de 9,87 visitants diaris per al 2008.

PERCENTATGES VISITES 2008		
	INDIVIDUALS	COL·LECTIVES
Locals	46,32 %	35,77 %
Comunitat Valenciana	23,32 %	57,38 %
Altres comunitats	19,60 %	3,94 %
Estrangers	10,77 %	2,91 %
	100,00 %	100,00 %

Exposicions

El Museu Valencià d'Etnologia ens va cedir l'exposició *Pobles abandonats, Pobles en la memòria*, que vam presentar a la sala polivalent de la Universitat Politècnica de

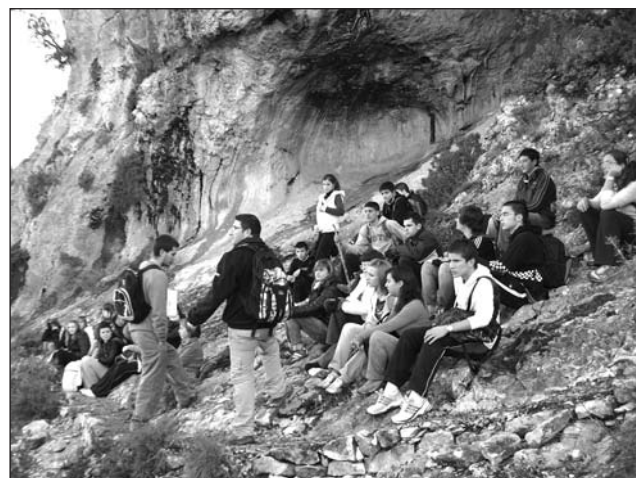
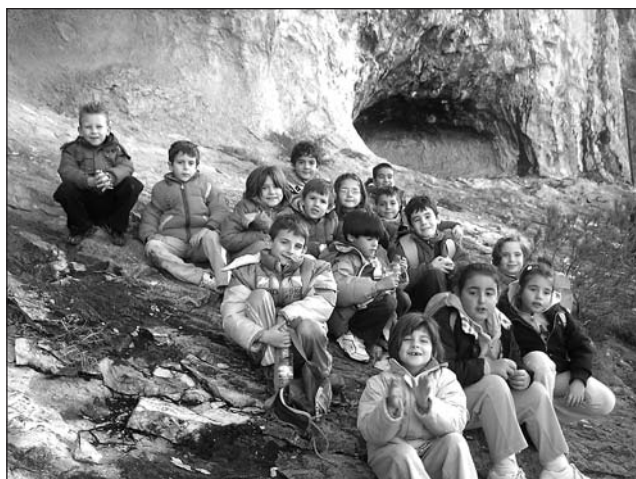
València, Campus d'Alcoi, entre els dies 22 d'octubre i 30 de novembre.

Els plafons informatius de l'exposició permanent del Museu s'han renovat de forma parcial, en haver incorporat un bloc de text en castellà, juntament amb el valencià.

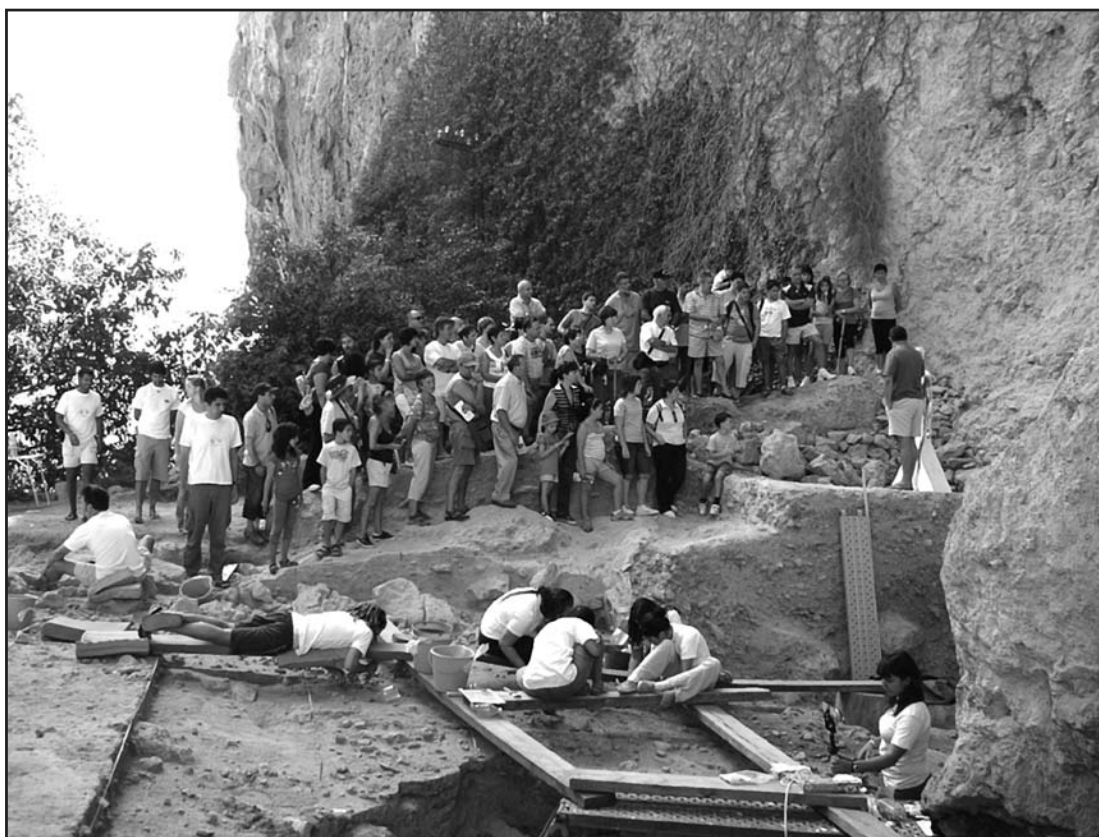
Activitats didàctiques

Els grups escolars que visiten les sales del Museu han rebut una atenció personalitzada per part del personal del Museu, i enguany s'han comptabilitzat fins a 88 visites guiades entre els 96 grups que ens han visitat.

Amb motiu de les excavacions al jaciment paleolític del Salt (Alcoi), i per sisè any consecutiu, el dissabte 20 d'agost es va organitzar una Jornada de Portes Obertes en què la gent interessada va poder conèixer les excavacions i va participar en els tallers experimentals, impartits pels membres de l'equip d'excavació que dirigeix la senyora Bertila Galván Santos (Universidad de La Laguna). Aquestes activitats van rebre el suport del Museu d'Alcoi i la col·laboració econòmica de la Caja de Ahorros del Mediterráneo, entitat a la qual hem d'agrair el seu suport.

Visites escolars a la Sarga.

Jornada de Portes Obertes a les excavacions arqueològiques del Salt.

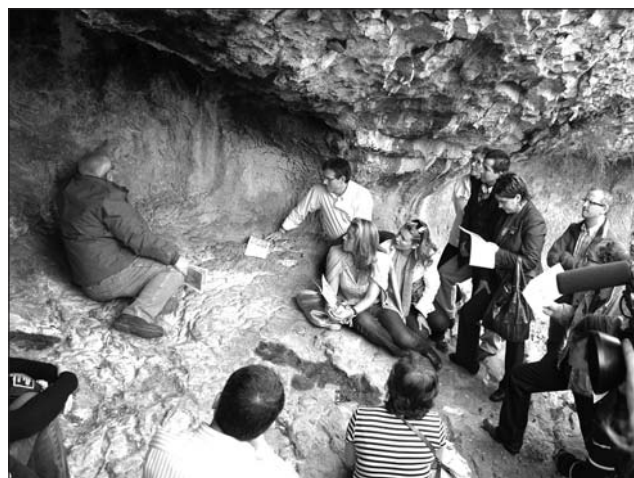
Entre els mesos de març i novembre va tenir el seu desenvolupament un programa de Jornades de Portes Obertes a les pintures rupestres de la Sarga, durant un total de nou dies (entre dissabtes i diumenges) en què es va poder visitar el jaciment. L'atenció als visitants ha estat a càrrec d'un arqueòleg, en horari d'11 a 14 hores, i l'activitat va registrar una mitjana de 40 participants diaris, amb un total de 360 visitants.

Amb motiu de la commemoració del X aniversari de la declaració de l'Art Rupestre de l'Arc Mediterrani com a Patrimoni de la Humanitat, el Museu d'Alcoi va organitzar una campanya de difusió de les pintures rupestre de la Sarga, entre els dies 20 d'octubre i el 23 de novembre. Aquesta activitat disposava d'un servei gratuït de guies i transport amb autocar, i va ser subvencionada pel Ministeri de Cultura. L'estadística de les visites d'aquesta activitat es presenten seguidament:

**VISITES A LES PINTURES RUPESTRES DE LA SARGA (ALCOI)
OCTUBRE - NOVEMBRE DE 2008**

	VIATGES AUTOCAR	TOTAL VISITES
Comunitat educativa	28	1.192
Particulars	17	938
TOTAL	45	2.130

Unes altres activitats realitzades per a contribuir a la difusió de l'art rupestre de la Sarga, i emmarcades en la commemoració del X Aniversari de la declaració de l'Art Rupestre de l'Arc Mediterrani com a Patrimoni Municipal, van convocar al públic interessat al Centre Cultural Mario Silvestre. El dia 20 d'octubre es va celebrar una conferència impartida per Rafael Martínez Valle, titulada "El conjunto de Arte Rupestre de La Sarga. Patrimonio de la

Acte de presentació de la senda i les activitats a les pintures de La Sarga.

**VISITES GUIADES
A LES PINTURES RUPESTRES DE
LA SARGA** 2008

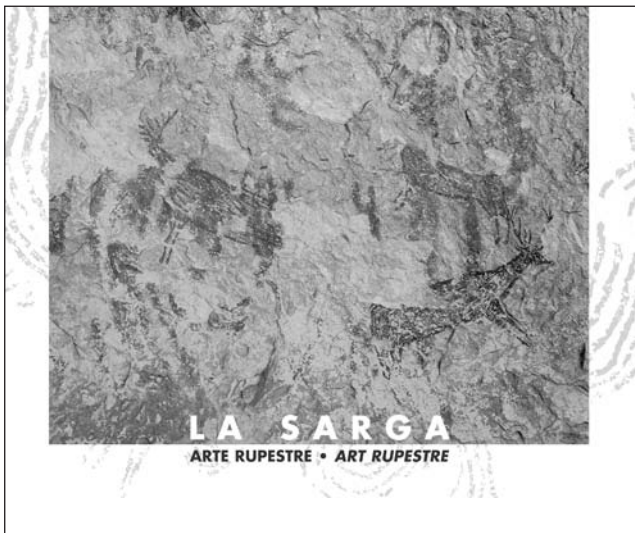
dissabtes i diumenges
25 i 26 d'octubre
1, 2, 8, 9, 15, 16, 22, 23 de novembre

Servei gratuït d'autocar
Eixides a les 10.00 h i a les 11.30 h
des de la **Tourist Info**, c/ Sant Llorenç, 1

Reserva de places d'autocar:
Museu Arqueològic, tel. 965 53 71 44

X Aniversari de la declaració de l'Art Rupestre de l'Arc Mediterrani com a Patrimoni Mundial

Activitats patrocinades per el / Actividades patrocinadas por:

Humanidad”; el 3 de novembre es va presentar el número 16 de la revista *Recerques del Museu d'Alcoi*, i el professor Mauro S. Hernández Pérez va impartir la conferència “El arte rupestre de La Sarga. Nuevas imágenes, nuevas interpretaciones”.

Conferència de Rafael Martínez Valle.

Altres activitats

Al jaciment ibèric del Puig, i al costat de la torre, s'ha instal·lat un pannel amb informació del jaciment i de la torre recentment restaurada.

Cal destacar la participació del Museu en els treballs de millora de la senda d'accés a les pintures de la Sarga, pel que fa al seguiment arqueològic realitzat amb motiu d'aquestes obres.

Les activitats realitzades a les pintures de la Sarga van estar presentades per nosaltres, en forma de comunicació, al IV Congreso de Arte Rupestre que es va celebrar a València els dies 3 al 5 de desembre.

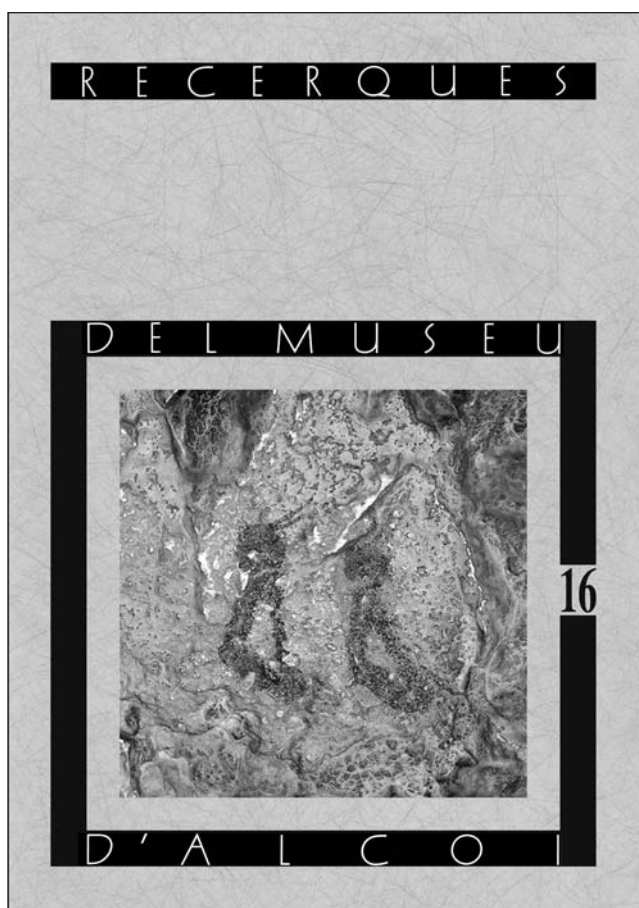
Personal del Museu ha col·laborat amb l'Associació Amics de la Font Roja, i amb el Parc Natural del Carrascal de la Font Roja, pel que fa a la restauració del depòsit de neu anomenat Pou del Canyo (Ibi).

Publicacions

El dia 3 de novembre va tindre lloc al Centre Cultural “Mario Silvestre” l'acte de presentació del número 16 de la revista *Recerques del Museu d'Alcoi*, corresponent a l'anualitat de 2007, de la qual es van editar 1.000 exemplars.

Per a les Jornades de Portes Obertes al jaciment del Salt es va editar un tríptic amb informació sobre aquest jaciment.

Amb motiu del X aniversari de la declaració de l'Art Rupestre de l'Arc Mediterrani com a Patrimoni Municipal, es van editar 7.000 exemplars del fullet de 24 pàgines en color *La Sarga. Arte Rupestre - Art Rupestre*, finançat pel Ministeri de Cultura.

Pannell informatiu del Puig.

LA CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI

Actuacions arqueològiques i depòsits de materials

La Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, ha autoritzat la realització de diferents actuacions arqueològiques a l'àmbit d'aquestes comarques, i ha resolt que es depositen al Museu Arqueològic Municipal d'Alcoi els materials arqueològics recuperats. Els treballs arqueològics de 2007 han estat els següents:

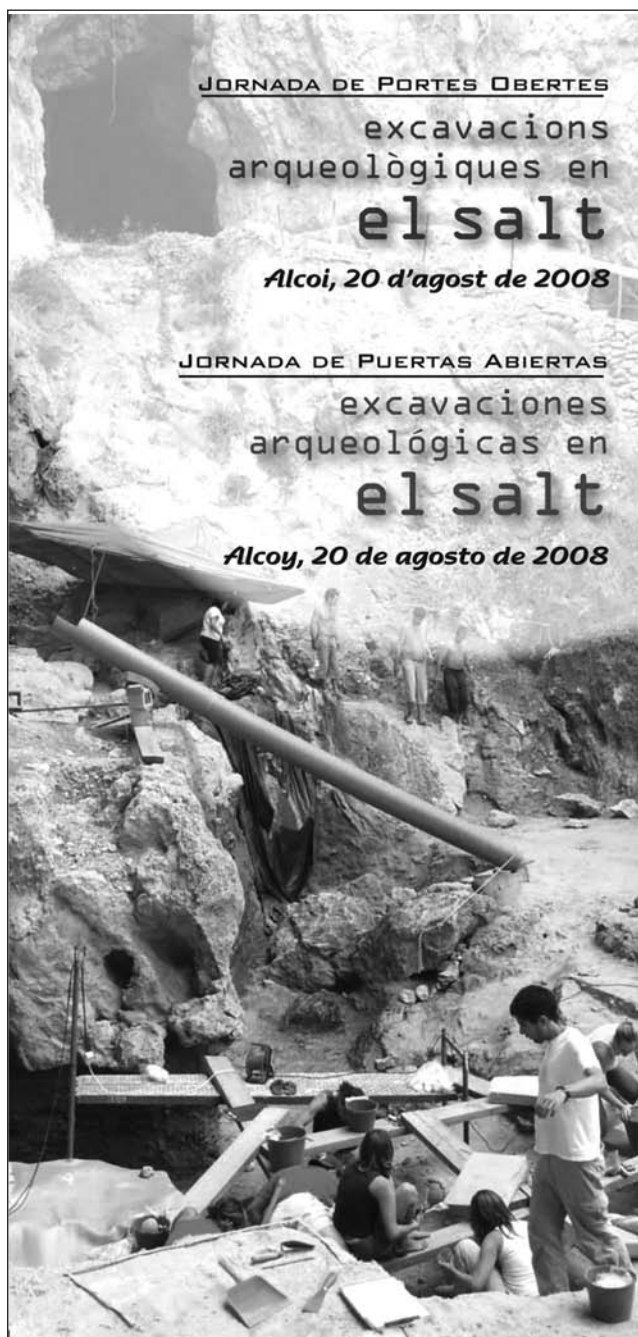
- excavació arqueològica ordinària al jaciment del Salt (Alcoi).
- excavació arqueològica ordinària al Mas d'Is (Penàguila).
- excavació arqueològica ordinària a la Cova de Santa Maira (Castell de Castells).
- excavació arqueològica ordinària a la Cova Beneito (Muro de l'Alcoi).
- excavació arqueològica ordinària al Puig (Alcoi).
- excavació arqueològica ordinària a l'Abric del Pastor (Alcoi).
- excavació arqueològica ordinària a la Cova de la Pastora (Alcoi).

- seguiment arqueològic de l'execució del projecte de condicionament de la senda d'accés als abrics de la Sarga (Alcoi).
- excavació paleontològica als depòsits terciaris del Barranc de Gormaget (Alcoi-Cocentaina). Depòsit al Museu de Geologia de la Universitat de València.

El senyor Pedro Belda Vañó va fer donació d'una gerreta medieval islàmica i unes restes òssies humanes recuperades de l'interior d'una rasa de les obres d'urbanització del carrer Escultor Ridaura. Aquesta ceràmica havia estat trobada l'any 1969, i estava associada a la làpida funerària amb inscripció del Barri del Sagrat Cor, la qual va ser lliurada aleshores al Museu pels xiquets Pedro Belda Vañó, Ubaldo Cabrera Camarasa i Fernando J. Jordá Satorre.

Préstec de materials

Amb motiu del muntatge expositiu del Centre d'Interpretació Turística Explora, impulsat per la Regidoria de Turisme de l'Ajuntament d'Alcoi, i ubicat a l'antic immoble del Tint de l'Hort de Sant Jordi (també conegut com d'Espí), el museu va contribuir a aquesta exposició amb la cessió en

depòsit de quatre tubs de ferro amb màscara (baixants per a l'evacuació d'aigües pluvials), i alguns objectes relacionats amb la indústria tèxtil.

La Universitat de València va sol·licitar al museu el préstec d'una punta de llança de ferro (segles XIII-XIV) per a l'exposició *Entre terra i fe. Els musulmans al regne cristià de València (1238-1609)*.

Inventari de materials

La catalogació de fons arqueològics ha incorporat a l'inventari del Museu els materials depositats com a conseqüència dels ingressos de materials producte de les actuacions arqueològiques que durant l'any han tingut com a escenari l'àmbit territorial del Museu d'Alcoi, i s'ha prosseguit la tasca de revisió dels fons documentals dels expedients de jaciments. Enguany, la senyora María Satorre Nebot ha estat la titular de la beca de formació al Museu.

Igualment, el Museu ha gestionat la Col·lecció d'Art de l'Ajuntament d'Alcoi, i ha participat activament en l'ordenació i l'inventari de la col·lecció de màquines industrials de l'Ajuntament d'Alcoi.

L'ACTIVITAT INVESTIGADORA

Diferents investigadors han estudiat materials arqueològics de les col·leccions del Museu:

Daniel Tejerina (ARPA), estudi dels materials ceràmics del Castell d'Alcalà (La Vall de Gallinera); Oreto García Puchol (Universitat de València) i Sarah B. McClure (Universitat d'Oregon), mostres dels cranis de la Cova de la Pastora (Alcoi), per a realitzar anàlisi de datació; Domingo Carlos Salazar, estudi de les restes humanes y la fauna de diferents jaciments prehistòrics, per a realitzar analítiques (isòtops estables, paleodietes, etc.); José Miguel Tejero, estudi de la indústria òssia aurinyaciana de la Cova Beneito (Muro); i Concepción Borrell Pastor, estudi dels dissenys de la cartelleria i la papereria als museus.

A més a més, han estat freqüents les visites i treballs dels investigadors que tenen projectes arqueològics i excavacions a l'àmbit del Museu (el Salt, el Puig, etc.).

Normes per a la presentació d'originals

1. Els originals s'hauran d'enviar a l'adreça d'aquest Museu en suport informàtic amb la redacció original, escrita amb el tipus de lletra Times New Roman del cos 12; a més, s'haurà d'indicar el processador de textos i el sistema utilitzats (preferentment Word o compatible). També se n'haurà d'adjuntar una còpia en paper (A-4) per una sola cara, amb un interlineat senzill, amb marges suficients, sense sagnies ni tabulacions i amb numeració a les pàgines.
2. Tots els articles hauran d'estar encapçalats pel títol, autor o autors i l'adreça o les adreces postals completes, que hi hauran de figurar a manera de nota al peu de la pàgina. Els treballs hauran d'incloure un resum en valencià, castellà i anglès, incloent en aquest últim el títol de l'article. Necessàriament, el resum no haurà de superar els 425 caràcters amb espais. Així mateix, haurà d'incloure's un glossari amb un màxim de cinc paraules clau en els tres idiomes.
3. Les notes numerades es podran utilitzar per a explicar-ne o ampliar-ne alguna qüestió, però en cap cas per a referències bibliogràfiques. Aquestes s'hauran de presentar numerades correlativament en un full a banda i seran publicades al final de l'article, abans de la bibliografia.
4. Per a les referències bibliogràfiques incloses en el text, s'haurà d'utilitzar la citació entre parèntesis de l'autor en minúscula, any de publicació i pàgines de referència, si és procedent.

Exemples:

(Visedo, 1959: 32-38)
(Cerdà, 1995; Gil-Mascarell, 1995; Llobregat i al., 1992: 40; Pascual, 1990).

Tan sols de la bibliografia citada en el text se'n farà una llista alfabètica al final del treball, en la qual figurarà en majúscula el nom dels autors, seguit de l'any de publicació entre parèntesis i de les dades d'aquesta, tal com apareix en els exemples adjunts. Les referències d'un mateix autor es col·locaran cronològicament de menor a major i en totes aquestes se'n citarà l'autor. En el cas dels articles de revista, les pàgines que el comprenen han d'aparèixer al final de la referència.

Exemples:

Llibre:

VISEO MOLTÓ, C. (1959). *Alcoy. Geología. Prehistoria*. Alcoi.

Articles:

BERNABEU AUBÁN, J., MOLINA BALAGUER, Ll., GARCÍA PUJOL, O. (2001). El mundo funerario

Normas para la presentación de originales

1. Los originales se enviarán a la dirección de este Museo en soporte informático con la redacción original, tipo de letra Times New Roman c/ 12, indicando el procesador y el sistema utilizados (preferentemente word o compatible). Se acompañará copia en papel (A-4) por una sola cara, interlineado sencillo, con márgenes suficientes, sin sangrías ni tabulaciones y con numeración en las páginas.
2. Todos los artículos estarán encabezados por el título, autor o autores y la dirección o las direcciones postales completas, que figurarán a modo de nota al pie de la página. Los trabajos incluirán un resumen en valenciano, castellano e inglés, incluyendo en éste último el título del artículo. Necesariamente, el resumen no superará los 425 caracteres con espacios. Así mismo, deberá incluirse un glosario con un máximo de cinco palabras clave en los tres idiomas.
3. Las notas numeradas se podrán utilizar para explicar o ampliar alguna cuestión, pero en ningún caso para referencias bibliográficas. Éstas se presentarán numeradas correlativamente en una hoja aparte, y serán publicadas al final del artículo, antes de la bibliografía.
4. Para las referencias bibliográficas incluidas en el texto, se utilizará la citación entre paréntesis del autor en minúscula, año de publicación y páginas de referencia, si procede.

Ejemplos:

(Visedo, 1959: 32-38)

(Cerdà, 1995; Gil-Mascarell, 1995; Llobregat *et alii*, 1992: 40; Pascual, 1990).

Sólo de la bibliografía citada en el texto se hará una relación alfabética al final del trabajo, en la cual figurará en mayúscula el nombre de los autores, seguido del año de publicación entre paréntesis y de los datos de la misma, tal como aparece en los ejemplos adjuntos. Las referencias de un mismo autor se colocarán cronológicamente de menor a mayor citando, en todas ellas, al autor. En el caso de los artículos de revista, las páginas que comprenden el mismo deben aparecer al final de la referencia.

Ejemplos:

Libro:

VISEO MOLTÓ, C. (1959). *Alcoy. Geología. Prehistoria*. Alcoi.

Artículos:

BERNABEU AUBÁN, J., MOLINA BALAGUER, Ll., GARCÍA PUJOL, O. (2001). El mundo funerario

en el horizonte Cardial valenciano. Un registro oculto. *Saguntum-PLAV*, 33: 27-35.

5. Les figures, taules, quadres i gràfics s'hauran de lliurar en suport informàtic, estaran indicades en el text però no dins d'aquest. S'aconsella emprar el programa Corel Draw per a les figures, amb una resolució de 300 ppp i unes dimensions màximes de 23,5 cm x 17,5 cm, i Excel per a Windows en les taules, els quadres i gràfics. Les figures han d'incloure l'escala gràfica. Per al muntatge d'originals amb la grandària de pàgina, es tindrà en compte la proporció de la caixa de la revista: 23,5 cm x 17,5 cm. El text inclòs en les taules, els quadres o gràfics haurà de tenir la grandària necessària perquè, en cas de reducció, siga llegible.

Les fotografies s'hauran d'enviar a 300 ppp, una grandària màxima de 17,5 cm d'ample, amb l'extensió .TIF. Els textos dels peus corresponents a cada figura, taula, quadre, làmina o il·lustració s'hauran de redactar a part, numerats, al final de l'article i mai formant part de la mateixa il·lustració.

En el cas de no presentar la part gràfica en suport informàtic, es recomana diapositiva o fotografia original per a la composició de les làmines, numerades al dors, i originals o fotocòpia amb qualitat làser per a les figures. En tots els casos, aquestes il·lustracions, etc., s'hauran de lliurar numerades al dors correlativament, amb números romans les làmines i la resta amb números aràbics.

6. Tant per a les figures, com per als quadres, les taules i fotografies, se n'haurà d'especificar la situació dins del text. Les figures s'hauran de citar en el text entre parèntesis, tal com apareix en l'exemple següent: (fig. 1). (fig. 2,1). (fig. 4-6). Les làmines s'hauran de citar en el text entre parèntesis, tal com apareix en l'exemple següent: (lám. I). (lám. III, 2).
7. Les cronologies citades en un text en castellà s'hauran d'ajustar als exemples següents: BP, BC, a.C. i amb els segles citats en majúscula (s. IV). Si el text està escrit en valencià, s'hauran de citar de la manera següent: BP, BC, aC, i amb els segles citats en versaleta (s. iv).
8. Els treballs originals s'hauran d'enviar al Museu d'Alcoi abans del 31 de gener de cada any. La Direcció de la Revista, atenent a l'avaluació del Consell de Redacció, respondrà en el termini d'un mes l'admissió del treball. Els originals, publicats o no, seran tornats als autors.

en el horizonte Cardial valenciano. Un registro oculto. *Saguntum-PLAV*, 33: 27-35.

5. Las figuras, tablas, cuadros y gráficos se entregarán en soporte informático, estarán indicadas en el texto pero no se compondrán dentro del mismo. Se aconseja utilizar el programa Corel Draw para las figuras, con una resolución de 300 ppp y un tamaño máximo de 23,5 x 17,5 cm, y Excel para Windows en tablas, cuadros y gráficos. Las figuras deben incluir escala gráfica. Para el montaje de originales a tamaño de página, se tendrá en cuenta la proporción de la caja de la revista: 23,5 cm x 17,5 cm. El texto incluido en tablas, cuadros o gráficos tendrá el tamaño suficiente para que, en caso de reducción, resulte legible.

Las fotografías se enviarán a 300 ppp y un tamaño máximo de 17,5 cm de ancho con extensión .TIF. Los respectivos pies de cada ilustración irán en relación aparte, debidamente numerados, al final del artículo y nunca formando parte de la propia ilustración.

En caso de no entregar la parte gráfica en soporte informático se recomienda diapositiva o fotografía original para la composición de las láminas, numeradas al dorso, y originales o fotocopia calidad láser para las figuras. En todos los casos, estas ilustraciones, etc., se presentarán numeradas al dorso correlativamente con números romanos las láminas y el resto con números arábigos.

6. Tanto para las figuras, como para los cuadros, tablas y fotografías se especificará su situación dentro del texto. Las figuras se citarán en el texto entre paréntesis y siguiendo el ejemplo: (fig. 1). (fig. 2,1). (fig. 4-6). Las láminas se citaran en el texto entre paréntesis y siguiendo el ejemplo: (lám. I), (lám. III, 2).
7. Las cronologías citadas en el texto se ajustarán a los siguientes ejemplos: BP, BC, a.C. y con los siglos citados en mayúscula: s. IV, en castellano; BP, BC, aC y con los siglos citados en versales: s. iv, en valenciano.
8. Los trabajos originales se remitirán al Museo de Alcoi antes del 31 de enero de cada año. La Dirección de la Revista, atendiendo a la evaluación del Consejo de Redacción, responderá, en el termino de un mes, la admisión del trabajo. Los originales, publicados o no, serán devueltos a los autores.

